

Quickscan flora en fauna

De Hoogt III

Gemeente Loon op Zand

Quickscan flora en fauna

De Hoogt III

Gemeente Loon op Zand

Datum:

18 april 2011

Projectgegevens:

NAT01-STM00009-01a

CROONEN ADVISEURS

ruimtelijke vormgeving & ordening

Postbus 435 – 5240 AK Rosmalen

T (073) 523 39 00 – F (073) 523 39 99

E info@croonen.nl – I www.croonenadviseurs.nl

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	2
1.3	Opbouw rapport	2
2	Natuurwetgeving en -beleid	5
2.1	Algemeen	5
2.2	Flora- en faunawet	5
2.3	Ecologische Hoofdstructuur en Natuurbeschermingswetgebieden	5
3	Gebiedsbeschrijving	6
3.1	Huidige situatie	6
3.2	Ligging ten opzichte van beschermde gebieden	7
3.3	Toekomstige situatie	9
4	Methode	11
4.1	Literatuurstudie	11
4.2	Veldbezoek	11
5	Onderzoeksresultaten	13
5.1	Literatuurstudie	13
5.2	Veldbezoek	15
6	Toetsing aan de Flora- en faunawet	17
6.1	Licht beschermde soorten (tabel 1-soorten)	17
6.2	Vogels	17
6.3	Zoogdieren	18
6.4	Reptielen en amfibieën	19
6.5	Vlinders	19
6.6	Libellen	19
6.7	Vissen	19
6.8	Flora	20
6.9	Zorgplicht	20
7	Conclusies en aanbevelingen	21
7.1	Conclusies	21
7.2	Aanbevelingen	22
8	Bronnen	25
8.1	Boeken en rapporten	25
8.2	Websites	25

Bijlagen:

- Bijlage 1: Flora- en faunawet
- Bijlage 2: Natuurbeschermingswet 1998
- Bijlage 3: Ecologische Hoofdstructuur
- Bijlage 4: Ontheffingsaanvraag

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Aanleiding voor dit verkennend onderzoek (quickscan) vormt de ontwikkeling van bedrijventerrein De Hoogt II, aan de westzijde van de kern Loon op Zand. Dit bedrijventerrein vormt een uitbreiding van het bestaande bedrijventerrein De Hoogt. De aanleg van het bedrijventerrein De Hoogt II is in het bestemmingsplan voorzien in 2 fases. De 1^e fase, het zuidelijk gebied, is reeds ontwikkeld. Voor de 2^e fase dient eerst nog een wijzigingsprocedure te worden doorlopen, voordat dit noordelijk gebied kan worden ontwikkeld.

Inmiddels is bij de gemeente een verzoek ingediend tot ontwikkeling van een deel van de 2^e fase van de Hoogt II, aangrenzend aan de 1^e fase. De initiatiefnemer wil op dit gedeelte enkele bedrijfskavels ontwikkelen. De kavels vallen deels over de huidige keerlus. Omdat voor de 2^e fase van De Hoogt II een nieuwe ontsluitingsweg is voorzien, is de keerlus in de toekomst niet meer nodig. Hierdoor ontstaat extra ruimte voor de realisatie van de bedrijfskavels. Ten behoeve van deze ruimtelijke ontwikkeling is een partiële herziening van het bestemmingsplan noodzakelijk.

Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving, met name de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet. Er mogen geen ontwikkelingen plaatsvinden die op onoverkomelijke bezwaren stuiten door effecten op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties vanuit de actuele natuurwetgeving. Dit wordt gedaan op basis van een quickscan. In deze rapportage zijn de resultaten van de quickscan beschreven. Op onderstaande figuur is de planlocatie weergegeven.

Figuur 1: Locatie plangebied. Google maps, 2011.

1.2 Doel

In ruimtelijke plannen, zoals bestemmingsplannen, is in het kader van de uitvoerbaarheid inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden. Er dient te worden aangetoond dat het plan uitvoerbaar is. Het doel van voorliggende quickscan is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de Flora- en faunawet en/of de Natuurbeschermingswet 1998 en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk is.

1.3 Opbouw rapport

In de inleiding wordt beschreven waarom deze quickscan is uitgevoerd en met welk doel. Vervolgens wordt in hoofdstuk twee algemene informatie verwoord over de natuurwetgeving, waaronder de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998. In hoofdstuk drie wordt de huidige en toekomstige situatie van het plangebied beschreven en de ligging ten opzichte van de Ecologische hoofdstructuur (EHS) en Natuurbeschermingswetgebieden (Natura 2000, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands). In hoofdstuk vier wordt de gebruikte methode voor de uitvoering van deze quickscan omschreven. In hoofdstuk vijf staan de resultaten van deze quickscan flora en fauna. Deze zijn onderverdeeld in de resultaten van de literatuurstudie en het veldbezoek. In hoofdstuk zes worden de resultaten uit hoofdstuk vijf getoetst aan de Flora- en faunawet. Hieruit komen conclusies en aanbevelingen voort, die worden omschreven in hoofdstuk zeven.

Het laatste hoofdstuk geeft de gebruikte bronnen voor dit onderzoek weer. Achter dit hoofdstuk bevinden zich drie bijlagen, die algemene informatie verschaffen met betrekking tot de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur. In bijlage 4 wordt de procedure omtrent een ontheffingsaanvraag beschreven.

2 Natuurwetgeving en -beleid

2.1 Algemeen

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een soortgericht spoor (Flora- en faunawet) en een gebiedsgericht spoor (Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en Natuurbeschermingswet 1998). De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten en de EHS en Natuurbeschermingswet 1998 op de bescherming van gebieden. Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 is de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving geïmplementeerd.

2.2 Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'Nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Flora- en faunawet wordt verwezen naar bijlage 1.

2.3 Ecologische Hoofdstructuur en Natuurbeschermingswetgebieden

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is de kern van het natuurbeleid. De EHS is in provinciale structuurvisies uitgewerkt. Ruimtelijke plannen van gemeenten moeten hieraan worden getoetst. Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands zijn beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998 en hebben derhalve een wettelijke status. In of in de nabijheid van de EHS en Natuurbeschermingswetgebieden geldt het 'Nee, tenzij'-principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Natuurbeschermingswet en de Ecologische Hoofdstructuur wordt verwezen naar respectievelijk bijlage 2 en 3.

3 Gebiedsbeschrijving

3.1 Huidige situatie

In onderstaande figuur 2 is door middel van rode lijnen de afbakening van het plangebied/onderzoeksgebied weergegeven.

Figuur 2: Begrenzing plangebied. Bron: google maps.

Het plangebied ligt aan de westrand van de kern Loon op Zand en ligt ingesloten tussen de bebouwing van bedrijventerrein De Hoogt en De Hoogt II (1^e fase) en de A261 (Tilburg-Waalwijk).

De begrenzing van het plangebied wordt aan de oostzijde gevormd door de (gedeeltelijk nog aan te leggen) ontsluitingsweg voor het bedrijventerrein. Aan de zuidzijde bestaat de grens uit de bedrijfskavels van de 1^e fase van De Hoogt II. De westelijke grens wordt gevormd door het Lijkpad. In het noorden grenst het plangebied aan nog enkele onbebouwde percelen.

In het plangebied is geen sprake meer van een park, maar van een grasland (gazonachtig), waar in de noord/west hoek nog tien bomen staan.

De bomen in de noord/west hoek bevatten geen holten van betekenis voor dieren. Het gaat om vier gewone beuken met een diameter van dikker dan rond 20 cm. op borst hoogte, vier gewone beuken met een diameter kleiner dan rond 20 cm. op borst hoogte en een sierkers met een dikte groter dan 20 cm. op borst hoogte.

Buiten de bomen bestaat het plangebied uit gras (gazon) dat intensief wordt beheerd.

Figuur 3: Impressie plangebied (Croonen Adviseurs, 2011).

3.2 Ligging ten opzichte van beschermde gebieden

Natuurbeschermingswet

Er zijn beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet (zijnde Natura 2000, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands) aanwezig binnen een straal van 3 km om het plangebied. Aan de noordzijde grenst Loon op Zand aan Natura-2000 gebied Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen.

De Loonse en Drunense Duinen is een groot stuifzandgebied. In dit gebied zijn dikke pakketten dekzand afgezet. Deze dekzanden zijn in de loop der tijd begroeid geraakt met bos, maar door houtkap en overbeweiding kon het zand weer gaan stuiven en ontstonden de huidige Loonse en Drunense duinen. Het stuifzandgebied wordt omringd door uitgestrekte naald- en eikenbossen die aan de zuidkant aansluiten op de Brand, een beekdal met alluviale bossen, moeras en vennen. Enkele kilometers ten zuiden van het gebied liggen – geïsoleerd – de Leemkuilen. Dit gebied bevat vele gegraven plassen, omgeven door moerasbos.

Dit Natura 2000-gebied kent negen instandhoudingsdoelen, waarvan vijf habitattypen, twee habitatrichtlijnsoorten en twee vogelrichtlijnsoorten (Ministerie van LNV, 2006). Voor deze instandhoudingsdoelen geldt een behoud van de populatie omvang of habitatoppervlakte en kwaliteit leefgebied ofwel een verbetering/herstel van de kwaliteit en van de populatieomvang of habitatoppervlakte.

Ecologische Hoofdstructuur

Zoals in figuur 4 op de volgende pagina te zien is bevindt het plangebied zich midden in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het plangebied wordt direct omgrensd door de groenblauwe mantel. Daaromheen ligt de EHS.

De EHS betreft een netwerk van zowel grote als kleine gebieden in Nederland waar de natuur (flora en fauna) in feite voorrang heeft. De EHS is bedoeld om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. Grotere natuurgebieden zijn gevarieerder en er kan een grotere diversiteit aan planten en dieren leven.

In de EHS worden planten en dieren in waardevolle natuurgebieden beschermd. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Onder bepaalde voorwaarden zijn er ontwikkelingen mogelijk. Het Rijk en de provincies hebben spelregels afgesproken over wat wel en niet kan. Of een ingreep in een EHS-gebied mag plaatsvinden, hangt af van twee voorwaarden:

- de ingreep is ‘van groot openbaar belang’, en
- er zijn geen alternatieven mogelijk.

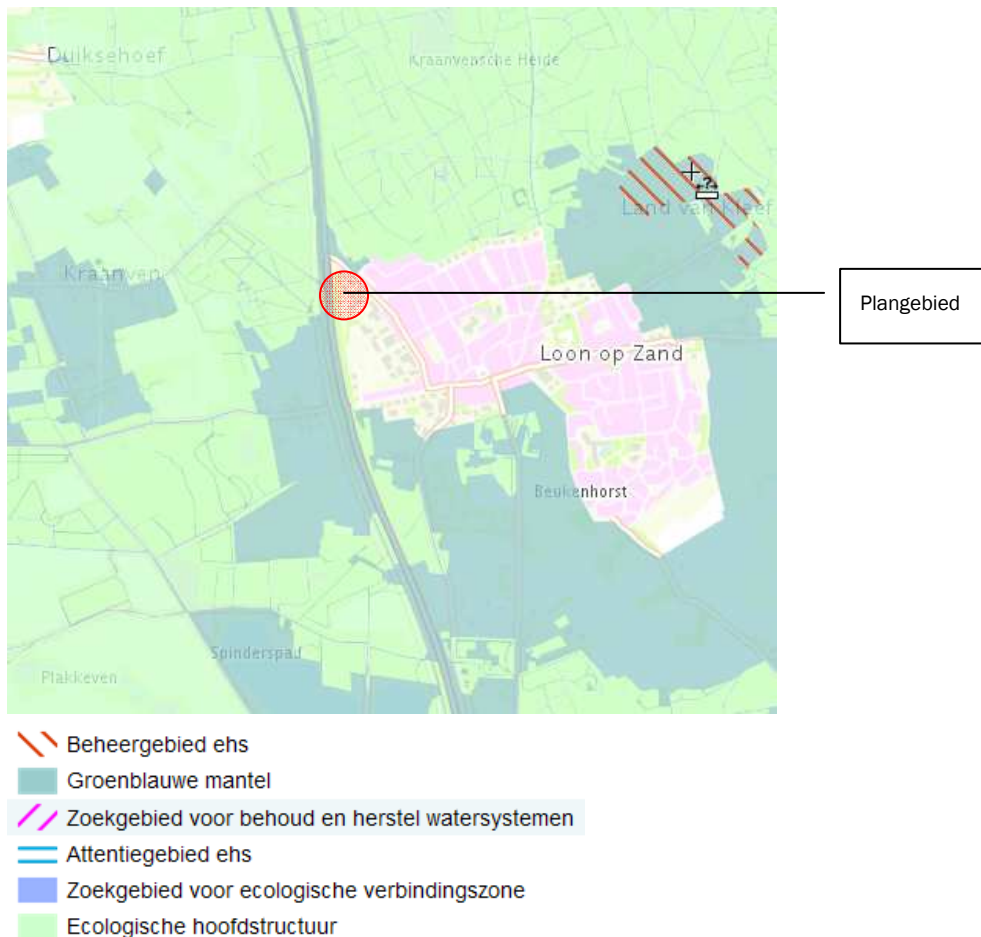
Alleen als hieraan voldaan is kan de ingreep doorgaan, maar niet zonder meer. De initiatiefnemer moet zorgen dat de nadelige effecten op de natuur worden verzacht (mitigatie). Als mitigatie niet mogelijk of niet voldoende is, dan moet de initiatiefnemer compenseren.

De groenblauwe mantel

De groenblauwe mantel bestaat overwegend uit grondgebonden agrarisch gebied, met belangrijke nevenfuncties voor natuur, water en (niet-bezoekersintensieve) recreatie. Door in de groenblauwe mantel in te zetten op het behoud en ontwikkeling van natuur en water(beheer) wordt bijgedragen aan de bescherming van de waarden in het aanliggende kerngebied groenblauw. De groenblauwe mantel ondersteunt dus het beleid van het kerngebied groenblauw, maar heeft ook eigenstandige betekenis voor water, biodiversiteit en landschap.

Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen binnen de mantel zijn mogelijk, als ze een positief effect hebben op de bestaande en te ontwikkelen natuur- en landschapswaarden en/of op het bodem- en watersysteem in het gebied.

De waarden in de groenblauwe mantel zijn vaak gekoppeld aan het bodem- watersysteem (zoals de aanwezigheid van kwel), aan landschapselementen (zoals houtwallen en heggen), en het voorkomen van bijzondere planten en dieren. Het beleid is er ook op gericht dat de beleevingswaarde en de recreatieve waarde van het landschap toeneemt. Nieuwe ontwikkelingen passen qua aard en schaal bij dit ontwikkelingsperspectief voor de groenblauwe mantel en houden rekening met omliggende waarden

Figuur 4: Plangebied in EHS. Bron: ruimtelijkeplannen.nl, 2011.

3.3 Toekomstige situatie

De ruimtelijke ontwikkeling bestaat uit het creëren van bedrijfskavels waar in de toekomst bedrijfspanden kunnen worden gebouwd/bedrijven zich kunnen vestigen en het creëren van een nieuwe ontsluitingsweg voor bedrijventerrein De Hoogt aan de noordzijde.

Te verwachten werkzaamheden en ingrepen

De grond zal bouwrijp gemaakt moeten worden voor bedrijven/kantoren. De beplanting in het terrein zal worden verwijderd.

4 Methode

4.1 Literatuurstudie

Allereerst heeft er een literatuurstudie plaatsgevonden om na te gaan welke biotopen en daaraan verbonden (strikt beschermde) soorten in het plangebied worden verwacht. Daarvoor is gebruikt gemaakt van diverse bronnen.

De website www.waarneming.nl is geraadpleegd. Een groot aantal amateurs kan op deze website natuurwaarnemingen kwijt. De site wordt redelijk goed gecontroleerd door middel van collegiale toetsing. Soortwaarnemingen via deze bron zijn derhalve redelijk betrouwbaar, maar kunnen moeilijk geverifieerd worden. Wel kunnen deze waarnemingen een beeld geven van mogelijke soorten in de regio. Waarnemingen zijn, in tegenstelling tot atlassen, tot op de exacte locatie te herleiden.

De website www.florafaunacheck.nl is eveneens geraadpleegd om te kijken welke plant- en diersoorten er in potentie voor zouden kunnen komen op de planlocatie. De potentiële plantensoorten zijn vervolgens gecheckt op soortenbank.nl voor hun aanwezigheid in of nabij de planlocatie.

Daarnaast is de cd 'Rekening houden met Habitatrichtlijnsoorten in Noord-Brabant' geraadpleegd.

Tevens is op de website van provincie Brabant de roekenkaart bekeken om te controleren of er roekenkolonies in of nabij het plangebied zijn waargenomen.

Met behulp van landelijke verspreidingsatlassen is nagegaan of in het verleden strikt beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied. Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het onderzoeksgebied. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn niet bekend.

4.2 Veldbezoek

Op basis van een eenmalig veldbezoek is de geschiktheid van het onderzoeksgebied voor de verwachte soorten/soortgroepen beoordeeld. Het veldbezoek is afgelegd door een ecooloog van Croonen Adviseurs op 16 maart 2011.

Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

5 Onderzoeksresultaten

5.1 Literatuurstudie

Op de site waarneming.nl (2010-2011) worden de volgende waarnemingen vermeld voor het plangebied of de directe omgeving (Flora- en faunawetsoorten):

- sperwer;
- eekhoorn;
- velduil.

Via de websites florafaunacheck.nl en soortenbank.nl kwamen de volgende dier- en plantensoorten naar voren:

Plantensoorten:

- bijenorchis;
- brede orchis;
- kleine zonnedauw;
- klokjesgentiaan;
- moeraswerspenorchis;
- rietorchis;
- ronde zonnedauw;
- steenanjer;
- vleeskleurige orchis.

Diersoorten:

- rugstreeppad;
- heideblauwtje;
- hazelworm.

De cd 'Rekening houden met Habitatrichtlijnsoorten in Noord-Brabant' geeft voor het grondgebied van de gemeente Loon op Zand de volgende soorten: de kamsalamander, de heikikker, de poelkikker, de rugstreeppad, de groene glazenmaker, de rivierrombout.

Volgens de roekenkaart op de website van de provincie Brabant zijn er geen roekenkolonies aanwezig in de nabijheid van de planlocatie.

Uit de landelijke en provinciale verspreidingsinformatie uit atlassen (5 x 5 kilometer-hok) blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn aangetroffen. Dit betreft onderstaande algemene (tabel 1 Flora- en faunawet) en/of zwaarder beschermde (tabel 2 en 3 Flora- en faunawet)soorten. Vogels zijn onderverdeeld in jaarrond beschermde soorten (categorie 1-4) en niet jaarrond beschermde soorten (categorie 5):

— Vogels

Algemeen: merel, torenvalk, bosuil, ijsvogel, groene specht, zwarte specht, grote bonte specht, kleine bonte specht, oeverwaluw, boerenwaluw, huiswaluw, zwarte roodstaart, gekraagde roodstaart, grauwe vliegenvanger, bonte vliegenvanger, zwarte mees, pimpelmees, koolmees, boomklever, boomkruiper, ekster, zwarte kraai, spreeuw.

(Strikt) beschermde waargenomen soorten: havik, sperwer, buizerd, boomvalk, kerkuil, steenuil, ransuil, gierwaluw, roek, huismus.

— Zoogdieren

Algemeen: bosmuis, egel, veldmuis, woelrat en bunzing.

Zwaarder beschermde soorten (tabel 2/3): eekhoorn, das, bosvleermuis, laatvlieger, franjestaart, gewone baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, watervleermuis.

— Reptielen/amfibieën

Algemeen: kleine watersalamander, gewone pad, poelkikker, bruine kikker, bastaardkikker.

Zwaarder beschermd (tabel 2/3): kamsalamander, vinpootsalamander, rugstreep-pad, boomkikker, heikikker, poelkikker, levendbarende hagedis en de hazelworm.

— Vlinders

Er zijn geen beschermde soorten aangegeven.

— Libellen

Er zijn geen beschermde soorten aangegeven.

— Vissen

Niet van toepassing. Er is geen open water dat geschikt is voor vissoorten.

— Flora

Tabel 1 soorten: gewone dotterbloem, grasklokje, grote kaardenbol, brede wespenorchis, gewone vogelmelk.

tabel 2/3 soorten: spaanse ruiter, vleeskleurige orchis, gevlekte orchis, brede orchis, kleine zonnedaauw, ronde zonnedaauw, moeraswespenorchis, jeneverbes, drijvende waterweegbree, waterdrieblad, wilde gagel, beenbreek, welriekende nachtorchis.

Uit andere soortgroepen zijn geen beschermde soorten zoals genoemd in tabellen 1, 2 en 3 van de Flora- en faunawet aangetroffen.

Op basis van de beschikbare literatuurgegevens kan dus worden vastgesteld dat het terrein een potentiële habitat biedt voor verschillende licht beschermde soorten (tabel 1-soorten) en voor strikter beschermde broedvogels, zoogdieren, amfibieën en flora.

5.2 Veldbezoek

Op 16 maart 2011, bij 12 graden en droog weer, is een eenmalig veldbezoek aan het plangebied afgelegd door een ecooloog van Croonen Adviseurs. Naast directe waarnemingen kan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de aanwezige beschermde soorten. Dit is noodzakelijk omdat enkele seizoensgebonden soorten flora en fauna mogelijk niet kunnen worden waargenomen. Aan de hand van het aangetroffen biotoop en habitatvoorkeur(en) kunnen echter wel indicaties worden gegeven van het mogelijk voorkomen van deze soorten in het ontwikkelingsgebied.

Het plangebied, ongeveer 1,5 ha. groot, is westelijk gelegen aan de rand van de bebouwde kom van Loon op Zand, tussen de A261 en de bebouwde kom. Het betreft een deel van Loon op Zand dat nagenoeg geheel is ingericht met bedrijfsgebouwen.

Op het plangebied is sprake van een grasland (gazonachtig) terrein, waar in de noord/west hoek nog tien bomen staan. De bomen in de noord/west hoek bevatten geen holten van betekenis voor dieren. Het gaat hier om vier gewone beuken met een diameter van dikker dan rond 20 cm. op borst hoogte, vier gewone beuken met een diameter kleiner dan rond 20 cm. op borst hoogte en een sierkers met een dikte groter dan 20 cm. op borst hoogte.

In de uiterste noord/west hoek buiten het plangebied is een retentiebekken aanwezig in de vorm van een poel die de gehele dag door de zon beschenen wordt. Rond de poel staan geen bomen. Op de bodem is veel dood materiaal aanwezig (eikenblad).

Tijdens het veldbezoek waren er in en om de poel geen amfibieën aanwezig. Het is aannemelijk dat dit in de loop van het seizoen wel het geval is.

Aan de westzijde wordt het plangebied begrensd door een droge sloot, met daar achter tussen de sloot en de A216 een strook met bomen (houtwal). Hier staan met namen relatief jonge eiken.

6 Toetsing aan de Flora- en faunawet

6.1 Licht beschermde soorten (tabel 1-soorten)

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een (beperkt) verlies van leefgebied van diverse soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten, omdat er voldoende leefgebied in de omgeving aanwezig blijft en het algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling van art. 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Een ontheffing van de Flora- en faunawet is derhalve niet noodzakelijk.

6.2 Vogels

Er zijn een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond zijn beschermd. Dit betreft de boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif en zwarte wouw. Dit zijn de zogenoemde categorie 1-4-vogelsoorten. Voor deze soorten is zeer beperkt ontheffing mogelijk voor ruimtelijke ingrepen met één van de volgende wettelijk belangen:

- Bescherming van flora en fauna;
- Veiligheid van het luchtverkeer;
- Volksgezondheid en openbare veiligheid.

Het ruimtelijk project valt niet onder één van deze wettelijk belangen, waardoor een ontheffing niet mogelijk is. Door het nemen van maatregelen vooraf, kunnen effecten mogelijk voorkomen worden en is een ontheffing niet nodig.

Ondanks de soorten die zijn genoemd in de literatuurstudie, zijn geen van deze vogelsoorten en hun nesten in het plangebied waargenomen of te verwachten.

Daarnaast zijn er categorie 5-vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste is op het plangebied niet van toepassing. Er zijn geen holen of spechtengaten aangetroffen in de bomen in het plangebied. Eventueel aanwezige nesten van categorie 5-vogelsoorten zijn in dit geval echter niet beschermd, aangezien er voldoende nestmogelijkheden aanwezig zijn in de omgeving. Derhalve zijn er geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die jaarronde bescherming rechtvaardigen.

Alle vogelnesten (ook die van categorie 5-vogelsoorten die geen jaarrond bescherming genieten) zijn beschermd tijdens het broedseizoen (half maart tot half augustus).

Er hoeft geen nader vogelonderzoek plaats te vinden. Er zijn geen overtredingen te verwachten ten aanzien van de Flora- en faunawet.

6.3 Zoogdieren

6.3.1 Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Bij het slopen van bebouwing en het kappen van vooral oudere bomen dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen. Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering of op zolders. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, hopen of scheuren van voornamelijk grote bomen.

Op voorliggende planlocatie zijn in de te verwijderen beplanting geen bomen aangetroffen met voor vleermuizen geschikte scheuren en gaten. Het plangebied is niet geschikt bevonden als foerageergebied (jachtgebied). Foerageergebied is alleen beschermd als het van essentieel belang is voor een verblijfplaats. Dit is het geval als bij het verdwijnen van het foerageergebied de verblijfplaats ook zou verdwijnen. Derhalve bestaan er wat betreft foerageergebied geen belemmeringen met betrekking tot de Flora- en faunawet.

Er bestaat wat betreft vleermuizen geen noodzaak voor nader onderzoek of voor de aanvraag van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet.

6.3.2 Das

In de omgeving is de das bekend. De das komt voor op en langs de Loonse en Drunense duinen en ten westen van de N261 ter hoogte van Huis ter Heide. Er worden regelmatig aangereden dode dassen aangetroffen langs de N261.

Het plangebied zelf bevat echter marginaal foerageergebied voor de das. Er zijn geen sporen aangetroffen tijdens het veldbezoek, tevens is het gebied zeer open (zie foto's figuur 3) hetgeen niet ideaal is voor de das. De das heeft graag dekking en prefereert een kleinschalig landschap met vochtige graslanden (bij droge graslanden zit de primaire prooidier van de das, de regenworm, te diep). Er wordt daarom geen significant effect verwacht op de das.

Er bestaat wat betreft dassen geen noodzaak voor nader onderzoek of voor de aanvraag van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet.

6.3.3 Eekhoorn

Een eekhoorn maakt jaarlijks een nest voor het groot brengen van de jongen en aan het einde van de herfst wordt een vijftal winternesten gebouwd om de winter in door te brengen. Elk jaar worden de nesten op een andere plek gebouwd. Alleen in de periode dat het nest gebruikt wordt voor de verzorging van de jongen is dat nest beschermd. De winternesten zijn alleen beschermd in de periode dat ze gebruikt worden voor de overwintering, omdat er elk jaar nieuwe nesten worden gemaakt.

In het plangebied zijn bij het veldbezoek, ondanks de gunstige periode, geen nesten van een eekhoorn aangetroffen. Bovendien in het plangebied niet of nauwelijks geschikt foerageergebied voor eekhoorns. Het plangebied is erg kaal en open, tevens herbergt het geen geschikte habitats of voldoende prooidieren voor de eekhoorn.

De eekhoorn wordt meer verwacht in en langs de bosstrook langs de N261, buiten het plangebied.

Er bestaat wat betreft de eekhoorn geen noodzaak voor nader onderzoek of voor de aanvraag van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet.

6.4 Reptielen en amfibieën

In het plangebied zelf komen geen wateren voor, behalve het retentiebekken. Het retentiebekken zou in potentie tijdelijk geschikt kunnen zijn als voortplantingswater voor amfibieën (kamsalamander, vinpootsalamander, rugstreeppad, heikikker, poelkikker). De boomkikker wordt niet verwacht in het plangebied, de dichtstbijzijnde populatie bevindt zich in de Brand, op ongeveer 5 km ten oosten van het plangebied. Als het retentiebekken behouden blijft, wordt geen effect verwacht op beschermde amfibiesoorten. Een vervolgonderzoek is dan niet noodzakelijk.

Het plangebied herbergt verder geen geschikt habitat de levendbarende hagedis en de hazelworm. Voor wat betreft reptielen zijn er geen belemmeringen te verwachten ten aanzien van de Flora- en faunawet.

6.5 Vlinders

Uit de bureaustudie zijn geen beschermde vlindersoorten naar voren gekomen. Daarnaast herbergt het plangebied geen geschikt habitat voor beschermde vlindersoorten. Voor wat betreft vlinders zijn er geen belemmeringen te verwachten ten aanzien van de Flora- en faunawet.

6.6 Libellen

Uit de bureaustudie zijn geen beschermde libellensoorten naar voren gekomen. Daarnaast herbergt het plangebied geen geschikt habitat voor beschermde libellen. Voor wat betreft libellen zijn er geen belemmeringen te verwachten ten aanzien van de Flora- en faunawet.

6.7 Vissen

Uit de bureaustudie zijn geen beschermde vissoorten naar voren gekomen. Daarnaast herbergt het plangebied geen geschikt habitat voor beschermde vissoorten. Voor wat betreft vissen zijn er geen belemmeringen te verwachten ten aanzien van de Flora- en faunawet.

6.8 Flora

Volgens de verspreidingsgegevens zou de drijvende waterweegbree voor kunnen komen in de omgeving van het plangebied. De drijvende waterweegbree is een waterplant. De aanwezige retentiebekken is geen geschikt habitat voor de drijvende waterweegbree. Voor wat betreft flora zijn er geen belemmeringen te verwachten ten aanzien van de Flora- en faunawet.

6.9 Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 Conclusies

7.1.1 Beschermde natuurgebieden

Er is een natuurgebied in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (Natura 2000-gebieden) in de directe omgeving van het plangebied aanwezig, genaamd Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen.

Aangezien de ruimtelijke ingrepen op kleine schaal plaatsvinden en vanwege de afstand tot het Natura 2000-gebied, zal er van enige negatieve externe werking op het Natura 2000-gebied geen sprake zijn, want de instandhoudingsdoelen komen door de ruimtelijke ingrepen niet in gevaar.

Daarnaast ligt het plangebied midden in de EHS. Echter, vanwege ligging in bebouwde kom en de kleinschaligheid aan werkzaamheden worden er geen consequenties voor de EHS verwacht.

Voor wat betreft de EHS is er alleen bij directe aantasting sprake van vervolgstappen in de vorm van compensatie. Er bevindt zich geen EHS of GHS binnen het plangebied. Er is van directe aantasting van de EHS dan ook geen sprake.

Er is daarom geen noodzaak voor een voortoets of een compensatieplan.

7.1.2 Beschermde soorten

Tabel 1-soorten

Op basis van de beschikbare literatuurgegevens en het veldbezoek kan worden vastgesteld dat het terrein een potentiële habitat biedt voor enkele licht beschermde soorten (tabel 1-soorten). De ingreep om bedrijven/kantoren zich in het plangebied te laten vestigen zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van enkele soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten, omdat er voldoende leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling. Een ontheffing Flora- en faunawet is derhalve niet noodzakelijk. De zorgplicht blijft wel gelden.

Tabel 2 en 3-soorten

In onderstaande tabel zijn de strikter beschermde soorten en/of soortgroepen opgenomen die mogelijk in het plangebied voorkomen. Daarbij zijn tevens de mogelijke effecten van de voorgenomen ingreep aangegeven en de eventuele noodzaak voor een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet.

Soortgroep/soort	Ingrep versturend	Nader onderzoek	Ontheffing noodzakelijk?	Bijzonderheden/opmerkingen
Das	Nee	Nee	Nee	

Tabel 1: Voorkomen van en effecten op beschermde soorten in het plangebied en de noodzaak voor ontheffing.

Samenvattende conclusie

Beschermde planten- en diersoorten zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen en worden ook niet verwacht. Nader onderzoek naar specifieke soorten/soortgroepen is dan ook niet noodzakelijk.

De voorgenomen plannen zijn niet in strijd met de Flora- en faunawet of Natuurbeschermingswet 1998 en derhalve uitvoerbaar.

7.2 Aanbevelingen

Hieronder worden enkele aanbevelingen gedaan waarbij het aan de initiatiefnemer is om deze al dan niet op te volgen. De aanbevelingen voor vleermuizen zijn geheel op vrijwillige basis en hebben geen gevolgen indien ze niet worden opgevolgd. De aanbevelingen voor wat betreft vogels en de rugstreeppad hangen direct samen met de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet. Indien de aanbevelingen niet in acht worden genomen, dan bestaat het risico dat de Flora- en faunawet wordt overtreden.

7.2.1 Vogels

Met broedvogels kan in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (halverwege maart tot en met halverwege augustus) indien concreet broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

Wanneer de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden ingezet, maar doorlopen tot in het broedseizoen dan kan het verstoren van vogels voorkomen worden door continu door te werken en werkzaamheden niet langer dan enkele dagen stil leggen. Op deze manier wordt voorkomen dat vogels tot broeden komen in het gebied waar gewerkt wordt.

7.2.2 Vleermuizen

Vleermuizen maken waarschijnlijk gebruik van de omgeving in en nabij het plangebied. Om te voorkomen dat vleermuizen tijdens de werkzaamheden worden verstoord, wordt aangeraden om het aanbrengen van verlichting zoveel mogelijk te beperken (ook tijdens de bouw). Nagenoeg alle vleermuissoorten zijn namelijk gevoelig voor lichtverstoring.

Indien gewenst zou tevens in het toekomstige ontwerp rekening gehouden kunnen worden met vleermuizen door verlichting te gebruiken die minder verstorend is voor vleermuizen. Lage armaturen met wit licht die naar beneden uitstralen vormen geen belemmering voor vleermuizen en zouden gebruikt kunnen worden.

Daarnaast willen wij erop attenderen dat er speciaal voor renovatie of nieuwbouw onderhoudsvrije vleermuizenkokers in de handel zijn die ingemetseld kunnen worden en zogenaamde vleermuiskwartieren die eenvoudig te bevestigen zijn aan muren. Deze positieve maatregelen zijn veelal eenvoudig en met geringe meerkosten in nieuwbouw in te passen.

7.2.3 Eekhoorn

Met de eekhoorns langs de randen, maar buiten het plangebied, kan relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de kraamperiode (circa maart tot en met mei) of de winterperiode indien concreet nesten aanwezig zijn.

7.2.4 Rugstreeppad

Alhoewel de rugstreeppad op dit moment niet op de planlocatie voorkomt is uit literatuurstudie naar voren gekomen dat de rugstreeppad wel in de omgeving kan voorkomen. De rugstreeppad is een typische pioniersoort, die voorkomt in terreinen met een hoge natuurlijke of door mensen ingebrachte dynamiek. Mogelijk wordt het terrein aantrekkelijk voor rugstreeppadden op het moment dat de werkzaamheden starten en een deel van het terrein braak komt te liggen.

Ter voorkoming van het in gebruik nemen van het plangebied door de rugstreeppad tijdens de bouw wordt aanbevolen om:

- tijdig zandige omstandigheden weg te nemen of de bouw af te ronden voor eind augustus (vanaf eind augustus gaan rugstreeppadden op zoek naar vergraafbare grond om de winter door te brengen);
- als de bouw langere tijd wordt stilgelegd in braakliggende toestand, of tijdens de bouw zelf, paddenschermen te plaatsen;
- natte plekken af te dekken of te dempen.

8 Bronnen

8.1 Boeken en rapporten

Broekhuizen, S. et al. (1992). *Atlas van de Nederlandse Zoogdieren*, KNNV.

Cools, J. M.A., (1989). *Atlas van de Noord-Brabantse Flora*, KNNV.

Creemers, R.C.M. en Delft, J.J.C.W. van (RAVON) (redactie) (2009). *De Amfibieën en Reptielen van Nederland*. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

EIS-Nederland/De Vlinderstichting/Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie (2007). *Waarnemingenverslag Dagvlinders, nachtvlinders en libellen*.

Limpens, H., Regelink, J., en Koelman, R. (2010) *Vleermuizen en planologie*. Zoogdiervereniging

Nie, H.W. de, 1997). *Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen*, Media Publishing Doetinchem.

Odé, B., Beringen, R., en Slikke, W. van der (2009) *rapportage bedreigde soorten project 2009*. Floron, Leiden.

Provincie Noord-Brabant, (2002). *Rekening houden met Habitatrichtlijnsoorten in Noord-Brabant*. cd-ROM.

Samenwerkingsverband Westbrabantse Vogelwerkgroepen (2007) *Atlas van de West-Brabantse broedvogels*. NPN media, Breda.

SOVON, 2002. *Atlas van de Nederlandse broedvogels*. SOVON Vogelonderzoek Nederland, KNNV Uitgeverij/Naturalis/EIS – Nederland.

8.2 Websites

- www.vlinderstichting.nl
- www.bing.com/maps
- maps.google.nl
- www.minInv.nl
- www.ravon.nl
- www.sovon.nl
- www.waarneming.nl
- www.florafaunacheck.nl
- www.soortenbank.nl

Bijlage 1

Flora- en faunawet

Flora- en faunawet

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Flora- en faunawet.

Algemeen

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden:

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime.
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime.
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime.

Algemene vrijstelling

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) en is derhalve geen ontheffing nodig.

Vrijstelling onder gedragscode

Voor tabel 2-soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. De goedgekeurde gedragscodes staan vermeld op de website van het Ministerie van EL&I (www.drloket.nl). Voor de meeste activiteiten zijn er inmiddels gedragscodes goedgekeurd. De kans is groot dat de voorgenomen activiteit kan worden uitgevoerd onder één van de vele goedgekeurde gedragscodes.

Ontheffing tabel 2 en 3

Als er niet kan worden gewerkt onder een geldige gedragscode, is voor tabel 2-soorten alsnog een ontheffing nodig om toestemming te hebben voor het overtreden van de verbodsbepalingen in de wet. Ook voor tabel 3-soorten geldt een ontheffingsplicht. Ingrepen waarbij de verbodsbepalingen worden overtreden moeten ter goedkeuring worden voorgelegd aan Dienst Regelingen door middel van een ontheffingsaanvraag, vergezeld van een overzicht van mitigerende of compenserende maatregelen om effecten tegen te gaan.

Wanneer mitigerende maatregelen voldoende worden geacht om effect voorafgaand aan de ingreep te voorkomen, krijg u bericht terug in de vorm van een 'positieve afwijzing' van uw ontheffingsaanvraag. Dit betekent dat u uw werkzaamheden mag uitvoeren, mits zij precies volgens het mitigatieplan worden uitgevoerd. Op deze manier worden overtredingen van de Flora- en faunawet voorkomen. Als de mitigerende of compenserende maatregelen (tijdelijke) effecten niet kunnen voorkomen en de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt, dan wordt een ontheffing verleend.

Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Habitatrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van bijlage IV-soorten met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen. Een ontheffing voor ruimtelijke ingrepen is alleen mogelijk onder de volgende wettelijk belangen:

- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid of openbare veiligheid;
- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor de meeste ruimtelijke projecten betekend dit dat een ontheffing voor Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten alleen kan worden aangevraagd onder dwingende redenen van groot openbaar belang. Dit belang moet worden onderbouwd om het groot openbaar belang aan te tonen. Een groot openbaar belang is een belang op regionale of nationale schaal. Vaak is de verwijzing naar een regionale structuurvisie voldoende.

Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in tabel 1 tot en met 3. Alle vogels zijn in het broedseizoen gelijk beschermd. De bescherming van vogels is hoofdzakelijk gericht op de bescherming van de nesten. Daarbij wordt wel een onderscheid gemaakt in nesten die jaarrond zijn beschermd (Categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten), nesten die alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (Categorie 5-vogelsoorten) en nesten die niet jaarrond zijn beschermd (overige vogelsoorten).

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Vogelrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van vogels met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen of dwingende redenen van groot openbaar belang. Om ruimtelijke ontwikkelingen toch uit te kunnen voeren, moeten mitigerende maatregelen worden genomen om effecten vooraf te voorkomen. Om zeker te zijn van de juiste maatregelen is het aan te bevelen om de maatregelen voor te leggen aan het Ministerie van EL&I door het indienen van een ontheffingsaanvraag. Hoewel een ontheffing voor vogels in de meeste gevallen niet kan worden afgegeven, geeft de Minister in haar besluit aan of de maatregelen voldoende zijn (positieve afwijzing).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Wabo

Vanaf 1 oktober 2010 is voor ruimtelijke ontwikkelingen de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) in werking getreden. Dit houdt in dat de benodigde vergunningen en ontheffingen, dus ook die ten aanzien van de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet, in de meeste gevallen via een omgevingsvergunning gaan lopen. De aanvraag voor de omgevingsvergunning wordt ingediend bij de betreffende gemeente en vervolgens door de gemeente ter beoordeling voorgelegd aan het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (voormalig Ministerie van LNV). Het Ministerie van EL&I geeft bij goedkeuring een vvgb (verklaring van geen bedenkingen) af. Deze vvgb vervangt de huidige ontheffing Flora- en faunawet.

De grootste veranderingen in het nieuwe systeem zijn dat:

- 1 het Ministerie van EL&I geen direct contact meer met de aanvrager heeft;
- 2 de gemeente verantwoordelijk is voor toezicht en handhaving van de vvgb in de omgevingsvergunning.

Het doel van deze herstructurering is het versnellen en vergemakkelijken van de procedure.

Bijlage 2

Natuurbeschermingswet 1998

Natuurbeschermingswet 1998

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Natuurbeschermingswet.

Algemeen Natuurbeschermingswet

Nederland kreeg in 1967 voor het eerst een Natuurbeschermingswet. Deze wet maakte het mogelijk om natuurgebieden en soorten te beschermen.

Op den duur voldeed de wet niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen stellen aan natuurbescherming. Daarom is in 1998 een nieuwe Natuurbeschermingswet gemaakt die alleen gericht is op gebiedsbescherming. De bescherming van soorten is geregeld in de Flora- en faunawet.

De Natuurbeschermingswet 1998 is op 1 oktober 2005 gewijzigd. Sindsdien zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet verwerkt.

Beschermde gebieden

De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- beschermde natuurmonumenten;
- wetlands.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht.

Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie (EL&I) dit.

Bestaand gebruik

Op 1 februari 2009 is de wet opnieuw gewijzigd. De wijziging heeft betrekking op het zogenoemde 'bestaand gebruik'. Hieronder vallen activiteiten in en om beschermde Natura 2000-gebieden die al plaatshadden voordat een gebied als beschermd gebied is aangewezen. De wijziging is met name van belang voor provincies (als bevoegd gezag) en voor burgers en bedrijven met bestaand gebruik. De wijzigingen zijn gericht op:

- verbetering van de werking van de wet in de praktijk;
- verbetering van de aansluiting van de wet bij de Habitatrichtlijn.

Beschermde Natuurmonumenten

Met de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 is in 2005 het verschil tussen Beschermde Monumenten en Staatsnatuurmonumenten vervallen: beide zijn nu Beschermde Natuurmonumenten.

Beschermde Natuurmonumenten die overlappen met Natura 2000-gebieden worden opgeheven en niet langer beschermd als beschermd natuurmonument. De natuurwaarden, waarvoor het natuurmonument was aangewezen, worden wel in de Natura 2000-aanwijzing opgenomen.

Bijlage 3

Ecologische Hoofdstructuur

Ecologische Hoofdstructuur

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Ecologische Hoofdstructuur.

Algemeen Ecologische hoofdstructuur

De Nederlandse natuur staat steeds meer onder druk, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) van Nederland.

In de EHS liggen de twintig Nationale Parken die Nederland kent. Ze hebben gezamenlijk een oppervlakte van 123.000 ha. Ongeveer 45% van alle hectares EHS op het land is ook Natura 2000-gebied.

De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV).

Netwerk van gebieden

De EHS is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

De EHS bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

De EHS is een plan in uitvoering en moet in 2018 klaar zijn.

Bijlage 4

Ontheffingsaanvraag

Ontheffingsaanvraag

Voor soorten van tabel 1 geldt een vrijstelling. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet wel de zorgplicht nakomen.

Voor soorten van tabel 2 geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden.

Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt vooraf maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien beschermde soorten van tabel 3 zijn aangetroffen in het plangebied, dan is mogelijk een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Net als voor tabel 2-soorten geldt dat als u vooraf maatregelen kunt nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), u geen ontheffing van de Flora- en faunawet hoeft aan te vragen. U kunt uw mitigatieplan voorleggen bij Dienst Regelingen voor goedkeuring.

Voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn (die ook onder de tabel 3-soorten van de Flora- en faunawet vallen) is het niet langer mogelijk ontheffing aan te vragen op grond van ruimtelijke ontwikkelingen. Dat zelfde geldt voor vogelsoorten. Zie bijlage 1 Flora- en faunawet voor een beschrijving van de te volgen procedure voor deze soorten.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Dienst Regelingen van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. Dienst Regelingen zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Wanneer gesloopt of gekapt wordt zonder vervolgonderzoek te laten plaatsvinden, en er blijken beschermde soorten aanwezig te zijn, dan wordt de Flora- en faunawet overtreden. Dit is een economisch delict waar boetes aan verbonden zijn.

Onderzoek naar vleermuizen duurt ongeveer 6 maanden. Indien het onderzoek over de winterperiode heen getrokken moet worden, kan het langer duren. Onderzoek naar andere soortgroepen kan vaak sneller (met 1 of 2 bezoeken) afgerond worden. De doorlooptijd van een ontheffingsaanvraag bij Dienst Regelingen bedraagt doorgaans 6 weken tot 4 maanden.

Een vleermuisonderzoek is circa drie jaar geldig. Indien de werkzaamheden niet binnen drie jaar hebben plaatsgevonden, dan moet opnieuw onderzoek worden uitgevoerd.